

Democratie onder druk 8

Petra Bolhuis & Theo Meereboer
Zie www.maieutiek.nl

Oplossingen bieden meer van hetzelfde;

- Theorie-praktijk
- Rol van wetenschap
- Bedoelde en onbedoelde effecten van beleid
- Voorziene en onvoorziene effecten van beleid

Probleem praktijk-theorie

- Tocqueville wil theorie toepassen op de praktijk om praktijk te verbeteren, Mill en vele anderen toetsen hun theorie aan de praktijk om theorie te verbeteren. (MD 262-263)
- De wetenschap verbindt zich in de ogen van Tocqueville te veel aan de bestuurslaag en gaat uit van abstracties en versnelt daarmee het mild despotisme.

Kennis over de democratie en bestuurskunde

- Bestuurskunde (eind 19de eeuw)= scheiding politics en administration (MD 293)
- Richt zich op zo efficiënt mogelijk uitvoeren van politieke besluiten.
- **Vragen naar legitimiteit zijn politieke vragen en horen dus niet in bestuurskunde thuis!**

Alle wetenschap gaat over gelijkheid

- Kennis ontstaat door onderzoeken van gemiddelden (gelijkheid is inherent)
- Kennis is zelf vaak gekoppeld aan onuitgesproken utopie/mensbeeld
- Probleemstelling zegt al iets over soort visie dat op de achtergrond aanwezig is.
- De eclecticische en innerlijke tegenstrijdige visies in de politiek hebben allemaal hun eigen onderzoeksgebied en kijken niet naar kwaliteit van de democratie

Voorbeelden uit AWBZ

- Visie; de mens heeft steun nodig (staatsraison)
 - Terpstra 'onderuitputting'(MD 317)
 - Visie; de mens wil vrijheid
 - PGB-er als cliënt met keuzevrijheid (MD 317)
 - Visie; de mens is calculerende burger
 - Zorgkosten zelf betalen (WMO MD 321)
- Onbedoeld en onvoorzien gevolg is de uitholling van het democratisch gehalte

Tegenstrijdige belangen in één positie

- De individualist = burger = cliënt = solidaire samenleving = controleur = behartiger van eigenbelang = basis van democratie
- Centrale Overheid = verstrekker van ruimte en middelen voor het individu = kennisbron van individuele mogelijkheden en beperkingen = toezichthouder op gelijkheid= toezichthouder op solidariteit= bewaker van budget= basis van de democratie

Democratie en overheid

- Meer participatie moet deelname van burger doen toenemen en de overheid moet dit organiseren! Meer overheid om meer burgerparticipatie te krijgen (MD 275)
- Meer burgerparticipatie leidt tot meer bureaucratie, want het gaat vaak om *'politics of the households'*
- De burger vraagt hierbij zelf om meer overheid (en minder democratische ervaring) teneinde meer vrijheid te krijgen.

Maar...niet alles is maakbaar.

- Bedoelde en onbedoelde effecten in AWBZ
- Voorziene en onvoorziene effecten in AWBZ
- Kruijer laat aan de hand van een aantal voorbeelden zien dat ondanks alle (goede) bedoelingen het milde despotisme toeneemt.
- De participerende individuen en de zorgende overheid creëren steeds meer 'mild despotisme' en de grote verliezer is de democratie.